

מהי הדברה הראשונה שהיא יסוד האמונה?

מה כרת הקל עם בני ישראל?

את מי הוריש ה' באהבתו לבניו ללמדם כי אין עוד מבלעדיו?

מהו התנאי לישראל ממרום שתהיו חיים כולכם היום?

תחת מה ישראל עמדו ואת קול ה' שמעו?

איזו מצוה ה' ציווה שיקיימו בכל לבבם?

כיצד הוציא ה' ממצרים את עמו לפרסם כוחו וגבורתו בעולמו?

כשישראל את המצוות מקיימים כיצד הם מכונים בפי העמים?

כיצד מכונים התפילין של ראש כי לארבעה מחולק הבית הקדוש?

מה ה' לא יעשה למי שלשווא את שמו נושא?

באיזו מצוה הבנים זוכים וימים רבים מאריכים?

החידון נערך על ידי ח, כהן לזיכוי הרבים

פרשת ואתחנן א', ב', על הפרשה

על מה נכתבו עשרת הדברים כדי שלעולם יהיו זכרים?

כיצד תאבדון אם את ה' אלוהיכם תכעיסון?

מה עשו בני ישראל במסה אחרי כל הניסים שה' עשה?

באיזו ארץ נאמרה זאת הפרשה מהתורה?

מהי התשובה שעונים לשאלותיהם של הבנים?

מה הוזהרו בני ישראל שלא יעבדו כדי שמארץ ישראל לא יאבדו?

מה יהיה לנו אם נשמור את כל מצוות ה' אלוהינו?

כשמניחים את התפילין הקדושים מה על היד שמאל לאות עושים?

מה ה' למשה רבינו ענה כשהתחנן ולא נענה?

מי יהיו לישראל עדים כי כשחוטאים אובדים?

כיצד הצד הדרומי נקרא בלשון התורה?

ל
מ
נ
ס
ע
פ
צ
ק
ר
ש
ת

א
ב
ג
ד
ה
ו
ז
ח
ט
י
כ

לעילוי נשמת אבי מורי
הר"ר אהרן בן ר' יעקב
זצ"ל ה"ב"ב

תחינה על גאולה

חפצי ורצוני לעשות רצונך,
יום יום להוסיף למענך,
יחד לבבנו כי אנו צאנך,
מחלים ומצפים לשוב למעונך,
בבנינו ובבנותינו ליראות בבית הגדול,
רחם עלינו כרחם על אביון ודל,
ועיינו כציפור בורחת למגדל,
כעס וצער ממנו יחדל,
בשורה נתבשר בא הגואל,
נרוצה אחריו בני ישראל,
נריעה נשבח ונהלל,
פעמינו נחיתה נעמוד ונקהל,
תפילותיו של עם מבקש ושואל,
לפניו יעלו רחמיו לגלגל,
ישמח ישראל יעקב יגל,

הגרח"ב נבנצאל שליט"א

א [שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד] אמרו במדרש (ילקוט שמעוני ואתחנן תתלד): ה' שְׁמוֹ שֶׁל מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים מְבָרָךְ, יִשְׂרָאֵל מְקַלְסִין לְהַקְדֹּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְהַקְדֹּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקַלְס אֹתוֹ, וְכֵן הוּא אוֹמֵר "דּוֹדִי לִי וְאֶנִּי לוֹ". מִשָּׁל לְאֶדָם שֶׁהָיָה כְּשֶׁר וְהָיָה לוֹ אִשָּׁה כְּשֶׁרָה, הָיְתָה אִשְׁתּוֹ אוֹמֶרֶת לְנָשִׁים אֵין כְּמוֹת אִישִׁי בְּעוֹלָם וְהוּא אוֹמֵר לְחֻבְרָיו אֵין כְּמוֹת אִשְׁתִּי בְּעוֹלָם, הוּא מְקַלְס לְאִשְׁתּוֹ וְאִשְׁתּוֹ מְקַלְסֶתוֹ, כֵּן יְהִי שְׁמוֹ הַגָּדוֹל מְבָרָךְ, מְשַׁבַּח לְיִשְׂרָאֵל בְּפִי מַלְאָכֵי הַשָּׁרֵת וְאוֹמֵר לָהֶם אֵין לִי בְּעוֹלָם אֶלָּא יִשְׂרָאֵל, שְׁנָאֵמֵר (ש ו, ט) "אֶחָת הִיא יוֹנְתִי תְמוּנִי", וְיִשְׂרָאֵל אוֹמְרִים אֵין לָנוּ אֶלָּא הַקְדֹּשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁנָאֵמֵר "ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד".

ושמעתי פעם שנדמיין לעצמנו שהמצווה של אמירת ק"ש הייתה באה רק פעם בחמישים שנה, כמה היינו מצפים לה ומתכוונים לה, בדומה למצוות 'ברכת החמה' שחלה פעם בעשרים ושמונה שנה, שכל העיר כמעט הייתה בשעת בוקר מוקדמת בכרך השבטים (במודיעין עליות) וברכו ממש בדמעות את הברכה ההיסטורית, הוא הדין אם זה היה גם במצוות ק"ש הרי ההתרגשות הייתה קופצת לשיאים שאף אחד לא יפספס את הרגע הנדיר וההיסטורי של קיום המצווה, מסתמא היו יוצאים לקראת אותו הזמן חוברות שמבארות את עניין המצווה, ואת ביאור המילים של כל מילה ומילה, ואיך שצריך לקרוא בדקדוק רב שהרי גם מצנני לו גינים בשביל זה, וכן שהמאריך באחד מאריכין לו ימיו ושנותיו" והיו דרשות התעוררות לקראת הרגע הגדול והנורא, וכי קלה היא בעיניך מצוות ק"ש, כל אחד היה משנן לעצמו את המילים הקדושות 'מצוות ק"ש', וכל אחד היה מאחל לרעהו שיזכה להגיע לרגע הגדול לומר מצוות ק"ש, וכשזה היה מגיע כולם היו מתאספים ברוב עם בהתרגשות נוראה, ולא היו אומרים את הק"ש, אלא היו שואגים את הק"ש בהתרגשות ובדמעות, והיו מדקדקים ומדגישים כל מילה, "הרי פעם הבאה זה בעוד חמישים שנה", וכו' וכו'...

נו!!! - מכיוון שהקב"ה זיכה אותנו, וזה אותה מצווה בדיוק "לא השתנה כלום", הקב"ה זיכה אותנו להגיד אותה פעמיים בכל יום, לא פעם בחמישים שנה, שנגיד אותה בפחות התרגשות?? ניתן ל'מלומדה' להרוס לנו את המצווה הנוראה של מצוות קריאת שמע???

אמרות נפלאות מבית כבשונו של הגאון ר' חיים ברוך נבנצאל שליט"א בגליונו ה' ישיבשע"ר חומש'

ב] ולא תחמד אשת רעך ולא תתאווה בית רעך שדהו ועבדו ואמנתו ושורו וחמורו וכל אשר לרעך (ה, יח)

לכאורה אחרי כל הרשימה הארוכה של מה שאסור לחמוד מהי התוספת "וכל אשר לרעך"?

ר' מיכל יהודה ליפקוביץ זצ"ל היה אומר לנו משל על מדת הקנאה: העניים, לא היה להם כסף בכדי לשלם שכר דירה והם היו לנים בבית הכנסת אורחים שהעמידה הקהילה המקומית בכל עירה ועירה. בסוף היום היו העניים מגיעים

לבית ההכנסת אורחים, איש איש והפעקאל'ע שלו. כל אחד היה מסדר לעצמו קצת קש לשכב עליו, ומניח את חבילתו סמוך לראשו.

לילה אחד קם אחד העניים והחליט שהוא רוצה להחליף את הפעקאל'ע שלו עם פעקאל'ע של מישהו אחר. הוא קם, לקח את החבילה שלו והחליפה בחבילה של אחד העניים האחרים ומיהר לשוב לשכב שלא יתפסוהו... הוא פתח את החבילה וראה שהחליף פרה בחמור... הלך והשיב את החבילות כבראשונה, הוא עם החבילה שלו והעני השני עם החבילה שלו. אבל החשק הגדול שלו להחליף פעקאל'ע בער בו, ולאחר כמה דקות שוב קם והחליף עם חבילה של מישהו אחר. וכמעשהו בראשונה גם הפעם התאכזב והחזיר את החבילות כפי שהיו. וכך חזר הדבר על עצמו כמה וכמה פעמים, עד שכמעט והאיר הבוקר... ואז הגיע העני למסקנה: הפעקאל'ע שלי הכי טוב משל כולם!

כך חושב לו האדם אילו שפר עלי גורלי כגורל חברי הרי שמצבי היה טוב עשרת מונים ברוחניות ובגשמיות, אך לא כן הדבר, כל אחד קיבל משמים את מסלול חייו הטוב ביותר בשבילו.

מבאר הקוצקער: זהו "וכל אשר לרעך"... יש אחד החומד, למשל, את בית רעהו, אילו היה לי בית כזה, כמה טוב הייתי עושה אתו וכמה טוב היה לי... אבל הוא לא יודע שהלה עם כל ביתו המפואר והרחב והמכוניות הנוצצות החונות בחניה, אין לו שלום בית... אין לו מנוחת הנפש... אל לך לחמוד את הדברים של רעך, כי אם תחמוד את ביתו עבדו שורו וחמורו, עליך לחמוד את "כל אשר לרעך"...

מעשה באדם שנכנס לבית החרושת האמריקאי של ייצור המכוניות העולמי 'פורד'. הוא מגלה לפניו עיר שלימה... במתחם הזה מייצרים את החלק הזה ובמתחם ההוא מייצרים את החלק הנוסף, עולם שלם!

לפתע תוך כדי סיורו הוא פוגש באדם מבוגר, לבוש מחלצות וצועד מעדנות, אך פניו אינן שמחות וגוו כפוף... מי אתה? שאל התייר? והלה השיב: הנרי פורד. הבעלים של כל המפעל... התייר הגיב בהתפעלות, אך מהר מאד אמר לו פורד: האמן לי, הייתי מוכן לתת לך את כל המפעל אם תוכל לרפא לי פצע קטן בקיבה שמוריד את כל איכותי. אולקוס...

על עבודת ה' להיות מתוך שלהבת אש קודש

ג) כָּל־לִבְכֶּךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ (ו, ה)

מהי הכפילות "בכל לבבך ובכל נפשך"? החפץ חיים היה אומר בזה מוסר השכל נפלא: **יש 2 סוגי חוס בעולם.** יש אש ויש מים או דבר אחר שהחמם באש. שניהם חמים אולם חילוק גדול ביניהם. האש יכולה לחמם כל דבר, גם קפוא ביותר, אך דבר שהתחמם באש שאין חומו מצד עצמו אלא מכח דבר אחר, אינו יכול לחמם דבר אחר באותה מידה כמו האש עצמה.

אומר החפץ חיים: אם אדם עובד את ה' מתוך הרגל, בדרך של מלומדה, לא יוכל 'לחמם' את הדורות הבאים לנטוע בלבם יראת ה', אבל אם עבודת ה' אצל האדם תהיה **בשלהבת אש קודש בלבבו**, אז יזכה שה"ושננתם לבניך" יכה שורש איתן בלב הדורות הבאים אחריו.

על האדם לעבוד את ה' "בכל לבבך ובכל נפשך" מתוך לבת אש של עבודת ה' הבורחת בקרבנו.

ועוד המשיל בזה החפץ חיים: יהודי הכניס רגלו לבור המקוה, אך... המים קפואים. הוא רץ לבלן, מדוע המים קפואים?... הבלן התפלא, הלא המים שבמערכת ההסקה רותחים? השיב לו הטובל: אם המים שבהסקה היו רותחים, מי המקוה היו פושרים... אין זאת אלא שהמים שבהסקה פושרים ולפיכך המים שבבור קפואים!... והנמשל: אם אתה רותח בעבודת ה', קיים סיכוי סביר שבנך יהיה פושר בעבודה ה' ולא גרוע יותר, אבל אם אתה תהיה פושר בעבודת ה', בנך יהיה קפוא!!

עוד אמר ה' חפץ חיים: בעולם הבא לא שואלים את מי שבא לשם, מאיזה עיר הוא הגיע וכמה כסף היה לו, האם הוא ממוצא רומני, פולני, הונגרי או מזרחי ואיזה 'קאפעלוטש' הוא לבש. **"בעולם הבא ישנם חמש דרגות. יש יהודי רותח, יש יהודי חם, יש יהודי פושר, יש יהודי קר ויש יהודי קפוא..."**

ד) לא תספו על הדבר אשר אנכי מצוה אתכם ולא תגרעו ממנו לשמור את מצות ה' אלהיכם אשר אנכי מצוה אתכם: (ד, ב)

הנה הציווי של "לא תגרעו" מובן מאד שאין לגרוע ממצוות המלך מאומה, אך מדוע לא לאפשר לאדם להוסיף במצוות ולהתעלות ככל שידו משגת?!

ביאר הדונער מגיד במשל: שכן אחד ביקש מחברו להשאיל לו כף. למחרת החזיר לו את כף ויחד עמה כפית נוספת. לפליאת חברו השיב כי הכף ילדה בלילה כפית. הבין המשאיל שדעת שכנו נטרפה עליו, אע"פ כן נטל את הכפית. למחרת שוב בא השכן וביקש כוס לקידוש. השכן השאיל לו, ולמחרת החזיר את הכוס ולצידה הוסיף כוסית מכסף. השכן אמר לו: מזל טוב, אתמול הכוס ילדה כוסית קטנה... השכן התלהב ולקח את שניהם. לאחר שבוע ביקש הלה שני פמוטי כסף, השכן התלהב וכבר חזה בדמיונו איך ה"משוגע" מחזיר לו שני פמוטים קטנים מכסף... לאחר שבועיים שלא החזיר ניגש השכן ושאל: "היכן כלי הכסף שלי?" אמר לו חברו בנימה של צער: "משתתף אני באבלך - הם מתו!"...

"שטויות!" צעק השכן, "כלי כסף לא יכולים למות! וכי ממתי שמענו על פמוטים שמתים?!" צעק ברוגז. פנה אליו השואל ואמר: וממתי שמעת על כף או כוס שיוולדים? לקחת אותם ולא פצית פה. אם כף וכוס יכולים ללדת אז גם פמוטים יכולים למות...

והנמשל: את המצוות צריך לקיים בדיוק נמרץ, כי אדם שמוסיף על המצוות בסופו של דבר עלול לגרוע מהן... **"לא תוסיפו"** כי ברגע שאנו מערבים את רעיונותינו בתוך מעשי המצוות בכדי להוסיף עליהן, אנו עלולים לערב את רעיונותינו וגם לגרוע מן המצוות.

ורמז לדבר "והיה כאשר תרי"ד ופרקת עולו", אם מגיעים לתרי"ד מצוות, סוף שיבוא לידי "ופרקת"...

משל נוסף למה הדבר דומה: קשיש אחד לימדו אותו שב"קופת חולים" צריך לקחת מספר ולעמוד בתור. ותזהר שלא יעקפו אותך. תעמוד על שלך! לאחר כמה ימים היה בקופת חולים והתגלע ויכוח בינו לבין זה שעמד לידו מי מספר 17 ומי 18. כדייקן להוראות שניתנו לו עמד על שלו והתגלע ויכוח עד לב השמים. עד שניגשו אליו והפיסו את דעתו ואמרו לו שעל מספר אחד לא צריך לעשות כזה טראסק... זה כמעט אותו דבר.

למחרת נסע אותו קשיש לתל אביב, אמרו לו כשתגיע לתחנה המרכזית שם תיקח משם קו 17 ותגיע ליעד. הגיע לתחנה ובדיוק יצא האוטובוס. הוא חיכה חיכה והנה הגיע קו 18, הוא זכר מלפני כמה ימים שמספר אחד לא כל כך משנה, ואמר לעצמו נו, שוין... 17 או 18 הכל אותו הדבר... **כמוכן שלבסוף הוא הגיע ליעד אחר לגמרי...**

אם זה לא בדיוק מה שכתוב בתורה - זו תורה אחרת!! זה דומה, אבל זה לא זה!!! זה לא מהקב"ה.

עוד יש לומר: הנה הרמב"ם מבאר את החילוק בין נביא לחוזה בכוכבים ונביא השקר, שהנביא אמת יתקיימו דבריו בדיוק נמרץ ואילו חוזה בכוכבים או נביא שקר יתכן ויתקיימו דבריו אבל לא בדיוק כפי שאמר. **ויש להבין:** אם כן סוף כל סוף נביא שקר הוא גם משהו... **עפעף!** לו יצויר שאדם הטיח להביא לי 50 אלף דולר ביום רביעי ולבסוף במקום להביא לי זאת ביום רביעי - הביא לי ביום ראשון... וכי אפשר להגיד שזה כלום!! **והתשובה תובן במשל:** משל לשני אנשים שנפגשו, ובתוך הדברים אמר האחד לשני: **האם אתה מאמין לי שיש לי מצית יוקרתית של חברת ג'ונסון!!** והלה השיב שלא מאמין. **מתעריבים!!** התערבו על סכום כסף מכובד מאד, ואז הוציא הלה מכיסו את המצית וניסה להצית... פעם ראשונה לא הלך... פעם שניה לא הלך... **פעם שלישית - יצאה שלהבת יפהפייה מלווה בצבעים - כמו שרק ממצית ג'ונסון יכול לצאת.** ה'מדליק' ניגש לתבוע את שכרו המגיע לו מן ההתערבות... **אמר לו חברו:** לא רק שלא תקבל ממני פרוטה אלא אני הוא המנצח בתחרות הזו ועליך לשלם את מלוא הסכום **כי אין לך מצית ג'ונסון!!** הלה התפלא: וכי עיוור אתה!! הלא למול עיניך הרואות הדלקתי לך מצית ג'ונסון?... השיב לו חברו: **הדלקת מצית...** אבל היא לא של ג'ונסון... **כי ג'ונסון נדלק בפעם הראשונה...** !!! כך דבר ה', **ציווי ה' זה הדבר המדויק ביותר בעולם!!** ואם זה לא מדויק, זה כבר לא דבר ה'!!! **וממילא סאיז גארנישט!!!**